

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17537034>

Староста Володимир,
професор, доктор педагогічних наук,
професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи,
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»,
ORCID: 0000-0002-5880-2482, e-mail: volodymyr.starosta@uzhnu.edu.ua

НАЦІОНАЛЬНІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЕЛЕКТРОННІ НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ: ДЕЯКІ ПОГЛЯДИ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ

АНОТАЦІЯ. У статті аналізуються ключові аспекти функціонування електронних наукових інформаційних систем в Україні на національному та інституційному рівнях. Визначено основні проблеми та запропоновано шляхи їх подолання, які включають уніфікацію інформації на вебсайтах університетів, удосконалення каналів зв'язку для анонсування наукових подій та просування передового досвіду. Метою є підвищення ефективності та доступності наукових даних, що має вирішальне значення для інтеграції української науки у світову спільноту та підтримки принципів відкритої науки.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: відкрита наука, наукова комунікація, електронні системи, інформаційні технології, наукові конференції.

Електронні науково-інформаційні системи, що включають національні, регіональні та інституційні платформи, є наріжним каменем сучасної науки та освіти. У контексті відкритої науки та глобалізації наукових досліджень їх ефективність та доступність стають критично важливими. В Україні, попри значний прогрес у цифровізації, є певні виклики, пов'язані з уніфікацією даних, зручністю навігації та вдосконаленням комунікаційних каналів. Ці проблеми, що впливають на швидкість і якість поширення наукової інформації, вимагають системного підходу до їх вирішення. Метою цих тез є аналіз актуального стану, виявлення шляхів удосконалення та пропозиція конкретних заходів для підвищення ефективності електронних науково-інформаційних систем в Україні.

Деякі погляди щодо вдосконалення:

1. Уніфікація інформації на сайтах закладів вищої освіти (ЗВО). Сайти ЗВО відіграють ключову роль у поширенні інформації про наукову діяльність. Однак наповнення цих ресурсів часто відбувається без єдиних стандартів, що ускладнює пошук та аналіз даних. Для вдосконалення цього процесу пропонується:

- розробка єдиного уніфікованого шаблону для сторінок «Наукова діяльність» на сайтах ЗВО, який би включав стандартизовані розділи (наприклад «Публікації», «Наукові проекти», «Конференції», «Докторантура / Аспірантура» тощо);
- упровадження системи зворотного зв'язку або оцінювання зручності навігації для користувачів. Це дозволить оцінити ефективність логістики сайту за окремими напрямками (наука, навчання тощо) та постійно вдосконалювати її на основі реальних потреб.

2. Поліпшення комунікації щодо наукових конференцій. Щороку в Україні публікуються переліки міжнародних та всеукраїнських конференцій, що є важливим інструментом для планування наукової роботи. Проте деколи інформація про ці заходи є неповною. Із метою її вдосконалення пропонуємо:

- обов'язкове включення посилання на сайт заходу в усі офіційні повідомлення. Це забезпечить миттєвий доступ до детальної інформації, умов участі, термінів подачі тез та інших важливих деталей;
- створення централізованої платформи або агрегатора конференцій, що міститиме актуальну інформацію та посилання на офіційні вебсторінки організаторів.

3. Популяризація найкращих практик. В Україні вже є успішні приклади, коли освітні установи демонструють високу ефективність у поширенні наукових анонсів. Зокрема, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» <https://imzo.gov.ua/events/> [1], Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (<https://www.dnu.dp.ua/view/konferenchii>) [2], Комунальний заклад «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (<https://sites.google.com/view/naukoviy-viddil/>) [3] та інші, які на своїх сайтах публікують новини, надають прямі посилання на інформацію про майбутні конференції. Така практика, що забезпечує прозорість та доступність, заслуговує на широке поширення. Її впровадження на загальнонаціональному рівні сприятиме посиленню наукової комунікації.

ВИСНОВКИ. Удосконалення електронних науково-інформаційних систем в Україні є необхідною умовою для інтеграції у світовий науковий простір та підтримки принципів відкритої науки. Запропоновані заходи, що стосуються уніфікації інформації, поліпшення комунікації та популяризації найкращих практик, дозволять суттєво підвищити ефективність роботи науковців, забезпечать швидкий доступ до актуальних даних та сприятимуть розвитку наукової співпраці. Системний підхід до вирішення цих проблем стане важливим кроком на шляху до створення сучасного, відкритого та прозорого наукового середовища в Україні.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державна наукова установа. Інститут модернізації змісту освіти. URL: <https://imzo.gov.ua/pro-imzo/>
2. Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. URL: <https://www.dnu.dp.ua/>
3. Комунальний заклад. Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти Запорізької обласної ради. URL: <https://zoippo.zp.ua/main/>

Starosta Volodymyr,

Professor, Doctor of Pedagogical Sciences,
State higher educational institution «Uzhhorod National University»,
ORCID: 0000-0002-5880-2482, e-mail: volodymyr.starosta@uzhnu.edu.ua

NATIONAL AND INSTITUTIONAL ELECTRONIC SCIENTIFIC INFORMATION SYSTEMS: SOME VIEWS FOR IMPROVEMENT

ABSTRACT. The article analyzes key aspects of the functioning of electronic scientific information systems in Ukraine at the national and institutional levels. It identifies the main challenges and proposes ways to overcome them, which include unification of information on university websites, improving communication channels for announcing scientific events, and promoting best practices. The goal is to enhance the effectiveness and accessibility of scientific data, which is crucial for integrating Ukrainian science into the global community and supporting the principles of open science.

KEY WORDS: Open science, scientific communication, electronic systems, information technologies, scientific conferences.